

[A. Chr. Andersen.]

ner og amter, da det var de kommunale udgifters størrelse, der bestemte, hvad staten skulle yde. Man talte om, at kommuner og amter havde et dræn i statskassen. Dette forhold blev ændret meget ved loven om generelle tilskud til kommunerne. Hvad der også skete, var en tiltrængt byrdefordeling kommunerne imellem. Denne udligning blev forstærket ved loven af 10. juni 1970 om kommunal udligning. Disse udligningsordninger er kun baseret på at udligne i forhold til skatteevne, og det har vist sig, at det ikke er tilstrækkeligt. Der må også tages hensyn til kommunernes udgiftsbehov.

Anledningen til det foreliggende lovforslag om tilskud efter objektive kriterier er som bekendt, at regeringen har besluttet, at den automatiske refusion på vejområdet skal bortfalde med udgangen af indeværende regnskabsår. Samtidig foreslås i et andet lovforslag om offentlige veje, som lige er behandlet, en væsentligt ændret kompetencefordeling på vejområdet. Dette sidste forslag vil få indflydelse på udligningen efter dette lovforslag særlig for amternes vedkommende.

Spørgsmålet om at gå over til tilskud efter objektive kriterier har tidligere været på tale. Det er nævnt både i skattelovskommissionens betænkning af 1950 og i betænkningen om statens refusioner af kommunernes udgifter afgivet af et embedsmandsudvalg i 1968. Men først nu er der blevet bred tilslutning også fra de kommunale organisationers side til principperne i det, der nu her bliver fremlagt.

Selv om anledningen til dette lovforslag er bortfaldet af vejrefusionerne, er der med dette system skabt mulighed for ændring af visse af de bestående refusionsordninger, ligesom systemet kan benyttes ved fremtidige omlægninger af opgavefordelingen.

De for kommunerne foreslåede kriterier: folketal, børn 0-6 år, børn 7-16 år, ældre over 65 år, vejlængde og areal, synes i almindelighed at kunne dække forskellen i de enkelte kommuners udgiftsbehov. De for-

skellige kriteriers foreslåede vægt på henholdsvis 40, 5, 33, 6, 8 og 8 pct. er jo i forhold til de budgetterede udgifter til de forskellige områder i kommunerne for året 1970-71. Ved at benytte disse procenter vil der ikke ske væsentlige ændringer af byrdefordelingen ud over landet, men der er stadig behov for større udligning med de tyndt befolkede egne. Jeg kunne nok som repræsentant fra Jylland tænke mig noget mere vægt flyttet fra folketal over til vejlængde og areal, men det kan der jo tales om i udvalget.

Derudover er der stadig et problem med vækstkommunerne. De har jo specielle udgiftsbehov, som heller ikke bliver tilgodeset med dette lovforslag. Nu er dette problem som bekendt væsentligt et hovedstadsproblem, som det vil være hensigtsmæssigt at løse i forbindelse med den kommende hovedstadsordning. Da en betænkning fra hovedstadsreformkommissionen er på trapperne, vil det være muligt hurtigt at komme i gang med en lovgivning vedrørende hovedstadsområdets specielle problemer.

Netop på grund af, at denne specielle hovedstadsordning ikke er gennemført, foreslås tilskuddet til amterne givet ved, at skattegrundlagstilskuddet hæves. Man foreslår således ikke for amternes vedkommende i denne omgang at gå over til tilskud efter objektive kriterier. Man er dog klar over, at der er grænser for, i hvilket omfang der kan udlignes ved skattegrundlagstilskud, uden at der sker en forvriddning. Man kan ikke uendeligt udligne på den måde. I forbindelse med senere overførsler af udgifter til amterne påregnes det netop også at gå over til tilskud efter objektive kriterier både for amtskommunerne og for Københavns og Frederiksberg kommuner.

Som sagt giver systemet med tilskud efter objektive kriterier mulighed for at afvikle en væsentlig part af de gældende refusionsordninger. Visse ordninger vil vel stadig blive opretholdt af tilskyndelsehensyn, når det drejer sig om frivillige serviceopgaver m. v. Men så snart kommuner og amter har